

Temat 3. Wiara nadprzyrodzona

Cnota wiary jest cnotą nadprzyrodzoną, która uzdalnia człowieka do zdecydowanego przyzwolenia na wszystko, co objawił Bóg.

29-12-2012

1. Pojęcie i przedmiot wiary

Akt wiary to odpowiedź człowieka Bogu, który się objawia (por. Katechizm, 142). „Przez wiarę człowiek poddaje Bogu całkowicie swój rozum i swoją wolę. Całą swoją

istotą człowiek wyraża przyzwolenie Bogu Objawicielowi” (*Katechizm*, 143). Pismo Święte nazywa to przyzwolenie „posłuszeństwem wiary” (por. Rz 1, 5; 16, 26).

Cnota wiary jest cnotą nadprzyrodzoną, która uzdalnia człowieka – oświecając jego rozum i poruszając jego wolę – do zdecydowanego przyzwolenia na wszystko, co objawił Bóg, nie ze względu na wewnętrzną oczywistość tego objawienia, tylko ze względu na autorytet Boga Objawiciela. „Wiara jest najpierw osobowym przyłgnięciem człowieka do Boga; równocześnie i w sposób nierozdzielny jest ona dobrowolnym uznaniem całej prawdy, którą Bóg objawił” (*Katechizm*, 150).

2. Cechy wiary

– „*Wiara jest darem Bożym, cnotą nadprzyrodzoną wlaną przez Niego. «Aby taką wiarę można było w sobie*

obudzić, potrzebna jest uprzedzająca i wspomagająca łaska Boga»” (*Katechizm*, 153). Rozum nie wystarcza, aby objąć prawdę objawioną, do tego konieczny jest dar wiary.

– *Wiara jest aktem ludzkim*. Chociaż jest to akt, który dokonuje się dzięki nadprzyrodzonemu darowi, „wiara jest aktem autentycznie ludzkim. Okazanie zaufania Bogu i przyłgnięcie do prawd objawionych przez Niego nie jest przeciwne ani wolności, ani rozumowi ludzkiemu” (*Katechizm*, 154). W wierze rozum i wola współpracują z łaską Bożą: „Wiara jest aktem rozumu, przyjmującego prawdę Bożą z nakazu woli, poruszonej łaską przez Boga”¹.

– *Wiara i wolność*. „Człowiek powinien odpowiedzieć Bogu przez wiarę dobrowolnie; dlatego nikogo nie wolno przymuszać do przyjęcia

wiary wbrew jego woli. Fakt wiary z samej swej natury jest dobrowolny” (*Katechizm*, 160)². „Jezus wprowadził wzywiał do wiary i nawrócenia, w żaden jednak sposób nie zmuszał. «Dał świadectwo prawdzie, ale nie chciał narzucać jej siłą tym, którzy się jej sprzeciwiali»” (*ibidem*).

– *Wiara i rozum*. „Chociaż wiara przewyższa rozum, to jednak nigdy nie może mieć miejsca rzeczywista niezgodność między wiarą i rozumem. Ponieważ ten sam Bóg, który objawia tajemnice i udziela wiary, złożył w ludzkim duchu światło rozumu, nie może przeczyć sobie samemu ani prawda nigdy nie może sprzeciwiać się prawdzie”³. „Dlatego we wszystkich dyscyplinach wiedzy badanie metodyczne, jeśli tylko przebiega w sposób prawdziwie naukowy i zgodny z normami moralnymi, nigdy w istocie nie będzie sprzeczne z wiarą, ponieważ sprawy świata i sprawy

wiary pochodzą od tego samego Boga” (*Katechizm*, 159).

Nie ma sensu próba udowadniania nadprzyrodzonych prawd wiary, natomiast można zawsze udowodnić, że jest fałszywe to wszystko, co pretenduje do sprzeczności z tymi prawdami.

– *Eklezjalność wiary*. „Wierzenie” to akt właściwy dla wiernego jako wiernego, to znaczy, członka Kościoła. Ten, kto wierzy, przyzwala na prawdę nauczaną przez Kościół, który strzeże depozytu Objawienia. „Wiara Kościoła poprzedza, rodzi, podtrzymuje i karmi naszą wiarę. Kościół jest Matką wszystkich wierzących” (*Katechizm*, 181). „Nikt nie może mieć Boga jako Ojca, kto nie ma Kościoła jako Matki”⁴.

– *Wiara jest konieczna do zbawienia* (por. Mk 16, 16; *Katechizm*, 161). „Bez wiary zaś nie można podobać się Bogu” (Hbr 11, 6). „Ci (...), którzy bez

własnej winy nie znając Ewangelii Chrystusowej i Kościoła Chrystusowego szczerym sercem jednak szukają Boga i wolę Jego przez nakaz sumienia poznaną starają się pod wpływem łaski pełnić czynem, mogą osiągnąć wieczne zbawienie”5.

3. Racje wiarygodności

„*Racją* wiary nie jest fakt, że prawdy objawione okazują się prawdziwe i zrozumiałe w świetle naszego rozumu naturalnego. Wierzymy z powodu «autorytetu samego objawiającego się Boga, który nie może ani sam się mylić, ani nas okłamać»” (*Katechizm*, 156).

Niemniej jednak, żeby akt wiary był zgodny z rozumem, Bóg zechciał dać nam „*racje wiarygodności*», które pokazują, że «przyzwolenie wiary żadną miarą nie jest ślepym dążeniem ducha»”6. Racje

wiarygodności to pewne znaki, że Objawienie jest słowem Bożym.

Te racje wiarygodności to między innymi:

– chwalebne *Zmartwychwstanie Naszego Pana*, ostateczny znak Jego Bóstwa i najpewniejszy dowód prawdziwości Jego słów;

– „*cuda Chrystusa i Świętych* (por. Mk 16, 20; Dz 2, 4)” (*Katechizm*, 156)7;

– wypełnienie się *proroctw* (*Katechizm*, 156) uczynionych na temat Chrystusa albo przez samego Chrystusa (na przykład, proroctwa dotyczące Męki Naszego Pana, proroctwo o zniszczeniu Jerozolimy, i tak dalej). To spełnienie się proroctw jest dowodem prawdziwości Pisma Świętego;

– wzniosłość doktryny chrześcijańskiej jest również dowodem jej Boskiego pochodzenia.

Ten, kto starannie rozważa nauki Chrystusa, może odkryć w ich głębokiej prawdzie, w ich pięknie i spójności mądrość, która przekracza ludzką zdolność rozumienia i objaśniania tego, czym jest Bóg, tego, czym jest świat, tego, czym jest człowiek, jego historia i jego transcendentny sens;

– rozwój i świętość Kościoła, jego płodność i trwałość „są pewnymi znakami Objawienia, dostosowanymi do umysłowości wszystkich”

(*Katechizm*, 156). Racje

wiarygodności nie tylko pomagają temu, kto nie ma wiary, żeby oddzielić przesady utrudniające jej otrzymanie, ale również temu, kto ma wiarę, utwierdzając go, że jest czymś racjonalnym wierzyć i oddalając go od fideizmu.

4. Poznanie wiary

Wiara to poznanie. Sprawia, że poznajemy przyrodzone i

nadprzyrodzone prawdy. Pozorna ciemność, jakiej doświadcza wierzący, jest owocem ograniczenia ludzkiego rozumu wobec nadmiaru światła prawdy Bożej. Wiara jest zapowiedzią oglądania Boga „twarzą w twarz” w Niebie (1 Kor 13, 12; por. 1 J 3, 2).

Pewność wiary. „Wiara jest *pewna*, pewniejsza niż wszelkie ludzkie poznanie, ponieważ opiera się na samym słowie Boga, który nie może kłamać” (*Katechizm*, 157). „Pewność, jaką daje światło Boże, jest większa niż ta, którą daje światło rozumu naturalnego”⁸.

Rozum pomaga w pogłębianiu wiary. „Jest charakterystyczne dla wiary, że wierzący pragnie lepiej poznać Tego, w którym złożył swoją wiarę, i lepiej zrozumieć to, co On objawił; głębsze poznanie będzie domagać się z kolei większej wiary, coraz bardziej

przenikniętej miłością” (*Katechizm*, 158).

Teologia jest nauką o wierze. Stara się z pomocą rozumu o lepsze poznanie prawd, które posiada się przez wiarę nie po to, żeby błyszczały bardziej same w sobie – co jest niemożliwe – ale żeby były bardziej zrozumiałe dla wierzącego. Ten wysiłek, kiedy jest autentyczny, pochodzi z miłości do Boga i towarzyszy mu wysiłek większego zbliżania się do Niego. Najlepszymi teologami zawsze byli i będą Święci.

5. Spójność między wiarą a życiem

Całe życie chrześcijanina powinno być przejawem jego wiary. Nie ma żadnego aspektu, który nie mógłby być oświecony przez wiarę.

„Sprawiedliwy z wiary żyć będzie” (Rz 1, 17). Wiara działa na rzecz miłości (por. Ga 5, 6). Bez uczynków wiara jest martwa (por. Jk 2, 20-26).

Kiedy brakuje tej jedności życia i dopuszcza się zachowanie niezgodne z wiarą, wówczas wiara w konieczny sposób ulega osłabieniu i jest narażona na ryzyko utraty.

Wytrwanie w wierze. Wiara jest bezinteresownym darem Boga. Jednak możemy utracić ten bezcenny dar (por. 1 Tm 1, 18-19). „Aby żyć, wzrastać i wytrwać w wierze aż do końca, musimy ją karmić” (*Katechizm*, 162). Musimy prosić Boga, żeby przymnażał nam wiary (por. Łk 17, 5) i żeby czynił nas „*fortes in fide*” [mocnymi w wierze] (1 P 5, 9). W tym celu, z Bożą pomocą, trzeba realizować wiele aktów wiary.

Wszyscy wierni katolicy są zobowiązani do unikania zagrożeń dla wiary. Między innymi powinni powstrzymywać się od czytania tych publikacji, które są przeciwne wierze albo moralności, zarówno jeśli wskazało je wprost Magisterium

Kościół, jak też jeśli ostrzega przed tym dobrze uformowane sumienie, chyba że istnieje poważna przyczyna i występują okoliczności, które czynią taką lekturę nieszkodliwą.

Propagowanie wiary. „Nie zapala się też światła i nie stawia pod korcem, ale na świeczniku... Tak niech świeci wasze światło przed ludźmi” (Mt 5, 15-16). Otrzymaliśmy dar wiary, żeby go propagować, a nie po to, żeby go ukrywać (por. *Katechizm*, 166). Nie można uniknąć wiary w działalności zawodowej⁹. Należy kształtować całe życie społeczne zgodnie z naukami i duchem Chrystusa.

Francisco Díaz Podstawowa bibliografia

Katechizm Kościoła Katolickiego, 142-197

Lektury zalecane

Święty Josemaría Escrivá, Homilia
Życie wiarą, w: *Przyjaciele Boga*,
190-204.

1 Św. Tomasz z Akwinu, *Suma
teologiczna*, II-II, 2, 9.

2 Por. II Sobór Watykański,
deklaracja *Dignitatis humanae*, 10;
KPK 748 § 2.

3 I Sobór Watykański: DS 3017.

4 Św. Cyprian, *De catholicæ unitate
Ecclesiae*, PL 4,503.

5 II Sobór Watykański, konstytucja
dogmatyczna *Lumen gentium*, 16.

6 I Sobór Watykański: DS 3008-3010;
Katechizm, 156.

7 Wartość Pisma Świętego jako
całkowicie wiarygodnego źródła
historycznego można ustanowić przy
pomocy solidnych dowodów. Na

przykład, tych, które odnoszą się do jego starożytności (wiele ksiąg Nowego Testamentu zostało napisanych w parę lat od Śmierci Chrystusa, co daje świadectwo ich wartości) albo tych, które odnoszą się do analizy treści (potwierdzającej prawdziwość świadectw).

8 Św. Tomasz z Akwinu, *Suma teologiczna*, II-II, 171, 5 ad 3.

9 Por. Św. Josemaría Escrivá, *Droga*, 353.

pdf | dokument generowany
automatycznie z <https://opusdei.org/pl-pl/article/temat-3-wiara-nadprzyrodzona/> (26-03-2025)